

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
Број:Гж-242/16
Дана 9.12.2016. године
К р а г у ј е в а ц

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, као другостепени, у већу састављеном од судија Смиљане Ристић, председника већа, Драгане Сретовић и Бојана Пешића чланова већа, у правној ствари тужиле „АА“ из ..., коју заступа пуномоћник Горан Аврамовић, адвокат из Чачка, против туженика „ББ“ из ..., „ВВ“ из ... и „ГГ“ из ... и „ДД“ у ликвидацији, чији је ликвидациони управник „ББ“ из ..., ради утврђења, одлучујући по жалбама тужиле „АА“, тужених „ББ“ и „ДД“ на пресуду Основног суда у Чачку бп.бр. 335/10 од 02.11.2015. године, у седници већа одржаној дана 9.12.2016. године, донео је следећу

ПРЕСУДУ

1. УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Чачку П.бр.335/10 од 2.11.2015 под ставом 1, 2, 4. и 11. и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

2. ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиле „АА“, туженог „ББ“ и туженог „ДД“ а иста пресуда под под ставом 3, 5, 6, 7, 8, 9. и 10. **СЕ ПОТВРЂУЈЕ.**

Образложење

Првостепеном пресудом под ставом један се утврђује да је тужилца по основу стицања у брачној заједници са туженим „ББ“, власник 15/100 идеалних делова од пословно стамбене зграде у улици ... у ..., означен као објекат бр. 2 у површини од 405,71 м², постојеће на кп.бр. ..., чија је укупна површина 6.585 м² и носилац права заједничког коришћења у делу од 15/100 идеалних делова од кп.бр. ... који је означен као део 2 и представља грађевинско земљиште испод објекта кућишта и дворишта и уписани на „ДД“ и „ББ“, као заједничко коришћење које непокретности се воде у листу непокретности ... за КО ..., што су туженици „ББ“ и „ДД“ у ликвидацији, МБ ..., као правни следбеник Предузећа ..., дужни да признају и тужилци омогуће да то своје право упише у јавним књигама, а припадајући део непокретности издвоји путем деобе и преузме у својину и државину у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења.

Под ставом 2. се одбија тужбени захтев тужиље за утврђење права својине и права заједничког коришћења у делу од још 10/100 идеалних делова, а у односу на непокретности које су ближе описане у ставу 1. изреке пресуде, као неоснован.

Под ставом 3. се обавезује тужени „ББ“, да тужиљи „АА“, по основу стицања у брачној заједници са туженим исплати $\frac{1}{2}$ новчане противвредности свог ревалоризованог оснивачког улога у предузећу ... и оснивачког улога заједничке деце странака овде тужених „ВВ“ и „ГГ“ у предузећу ..., све у износу од 4.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 04.01.1995. године до исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Под ставом 4. се одбија тужбени захтев тужиље према туженом „ББ“, за исплату новчане противвредности од оснивачког улога удела у предузећу ... у износу од још 1.050.000,00 динара, а преко износа досуђеног у ставу 3. изреке пресуде са законском затезном каматом од 04.01.1995. године до исплате, као неоснован.

Под ставом 5. се одбија тужбени захтев тужиље којим је тражено да суд обавезе туженике „ВВ“ и „ГГ“ и „ДД“, у ликвидацији да тужиљи по основу стицања у брачној заједници са туженим „ББ“ исплате солидарно са туженим „ББ“ $\frac{1}{2}$ новчане противвредности оснивачког удела који је унео, уписао и уплатио „ББ“ и заједничке имовине у предузећу ... у износу од 1.054.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 04.01.1995. године до исплате у року од 15 дана као неоснован због недостатка пасивне легитимације.

Под ставом 6. се тужба тужиље одбацује у делу којим је тражила да се утврди према туженицима да је тужиља по основу стицања у брачној заједници са туженим „ББ“ суповерилац облигационог потраживања права исплате новчане противвредности оснивачког удела који је унео, уписао и уплатио „ББ“ из заједничке имовине у предузећу ... у уделу од $\frac{1}{2}$ (50) укупне новчане вредности од оснивачког улога туженог „ББ“ који износи 2.108.000,00 динара на дан 01.01.1995. године што су туженици дужни признати у року од 15 дана.

Под ставом 7. се одбија тужбени захтев тужиље којим је тражено да се утврди према туженицима „ББ“ и „ДД“ у ликвидацији да је апсолутно ништав уговор о купопродаји закључен између туженика оверен пред Општинским судом у Чачку под Ов.бр. ... дана 26.01.1999. године и то у делу којим је тужени „ББ“ располагао заједничком имовином $\frac{1}{2}$ идеалне куће у површини од 200 м² уписане у ЛН број ... КО ... тако што је отуђио предузећу ... $\frac{1}{4}$ идеалну непокретности викенд куће на ... означене као објекат 19 на кп.бр. ... КО ... сада кп.бр. ... КО ... што би туженици били дужни да признају у року од 15 дана као неоснован.

Под ставом 8. се одбија тужбени захтев тужиље којим је тражено да се утврди према туженицима „ББ“ и „ДД“ у ликвидацији да је тужиља по основу стицања у брачној заједници са туженим „ББ“ власник у делу од $\frac{1}{4}$ идеалне куће која је уписана у ЛН број ... КО ... као објекат број 19 спратности ПО+ПР+1+ПК површине у основи 109 м² постојећа на кп.бр. ... КО ... у Националном парку ... што би туженици били дужни да признају и тужиљи омогуће да то своје право упише у књигама а припадајући део издвоји путем деобе и пренесе у државину у року од 15 дана као неоснован.

Под ставом 9. Основни суд у Чачку се оглашава стварно ненадлежним за поступање по тужби тужиље у делу захтева којим је тражила и то да се утврди према туженицима „ББ“ као правном следбенику брисане компаније ... из ... број ... у регистру компанија ... и предузећу ... у ликвидацији МБ ... као правном следбенику предузеће ... МБ ... да је тужила „АА“ као члан из брисане компаније из ... која је брисана из регистра правни следбеник брисане компаније из ... у регистру приватних компанија ... и сувласник на имовином ове компаније у износу од 50% (1/2) која одговара њеном сувласничком уделу у основном капиталу и по том основу суповерилац на облигационом потраживању – праву накнаде новчане противвредности удела оснивачког удела од 1/2 (50%) која је уписала и унела сувласничка компанија из ... у предузеће за услуге ... што су туженици дужни да признају на основу ове пресуде у року од 15 дана од дана пријема па се обавезују туженици „ББ“ као правни следбеник компаније из ... и предузеће ... у ликвидацији као правни следбеник предузећа за услуге ... да тужиљи „АА“ као правном следбенику брисане компаније из ... сада суповериоцу исплате солидарно новчану противвредност цене унетог и уписаног сувласничког удела компаније из ... у мешовито предузеће ... у износу од 120.364,67 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан 31.12.2009. године са каматом по стопи коју прописује ЕЦБ почев од 31.12.2009. године до исплате у року од 15 дана.

Под ставом 10. Основни суд у Чачку се оглашава стварно ненадлежним за поступање по тужби тужиље у делу за захтев којим је тражено и то да се утврди према туженима „ББ“ као правном следбенику уделичара из ... у регистру приватне компаније ... и предузећу за производњу промет и услуге ... МБ ... сада у ликвидацији као правном следбенику предузећа за услуге ... МБ ... да тужила као правни следбеник брисаног уделичара из ... суповерилац у уделу од 50% на облигационом потраживању праву исплате на име нераспоређене и неисплаћене добити по основу сувласништва на уделичарима из ... коју добит је остварио као уделичар и оснивач у мешовитом предузећу ... чији је правни следбеник предузеће ... сада у ликвидацији у износу од 31.701.910,00 динара што су туженици дужни да признају тужиљи по основу ове пресуде у року од 15 дана под претњом принудног извршења па се обавезују туженици „ББ“ као правни следбеник уделичара из ... и предузећу ... у ликвидацији као правни следбеник предузеће ... да тужиљи солидарно исплате на име сразмерног удела у нераспоређеној и неисплаћеној добити износ од 15.850.955,00 динара на текући рачун тужиље код Чачанске банке са законском затезном каматом од 1.1.2010. године до исплате у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Под ставом 11. одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Против ове одлуке тужила „АА“ и туженици „ББ“ и „ДД“ у ликвидацији су благовремено изјавили жалбе побијајући исту у целости из свих законских разлога и то тужила под ставом 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. и 11, тужени „ББ“ под ставом 1 и 3. и тужени „ДД“ у ликвидацији под ставом 1. и 11.

Апелациони суд као другостепени испитао је првостепену одлуку сходно чл. 372 ЗПП, па је нашао:

Жалбе су делимично основане.

У првостепеном поступку није било битних повреда одредаба парничног поступка из чл. 361 ст. 2 тач. 1-3, 5, 7. и 9. ЗПП, због којих би одлука морала бити укинута

нити повреде поступка из чл. 361 ст. 2 тач. 12 ЗПП на које тужиља у жалби указује, будући да је изрека пресуде под ставом 4, 5, 6, 7, 8, 9. и 10. разумљива, не противречи сама себи или разлозима пресуде, пресуда има разлога и у њој су наведени разлози о битним чињеницама, ти разлози нису нејасни или противречни, о битним чињеницама не постоји противречност између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини исправа, записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа или записника или изведеним доказима.

Неосновани су жалбени наводи тужиље да је у првостепеном поступку дошло до битне повреде одредаба парничног поступка из чл.361 ст. 2 тач. 1 ЗПП, јер је судио стварно ненадлежан суд јер је по жалбеним наводима по предмету требао да поступа виши суд.

Наиме, тужиља је тужбу поднела 22.6.1998 године.

Према чл. 55 став 1 Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку (Службени гласник РС 111/09) поступци започети пре ступања на снагу овог закона, окончаће се по одредбама овог закона.Значи, у овом случају се имају применити одредбе ЗПП (Службени гласник РС 125/04 са изменама и допунама ЗПП („Службени гласник РС“, број 111/09).

Према чл. 23 став 1 тачка 7 Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, број 104/09 од 16.12.2009) виши суд суди у првом степену у грађанскоправним споровима кад вредност предмета спора омогућује изјављивање ревизије.

Према чл. 38 Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 111/09) мења се чл. 394 ЗПП, тако да гласи: против правоснажне пресуде донете у другом степену, странке могу изјавити ревизију у року од 30 дана од дана достављања преписа пресуде. Ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима када се тужбени захтев односи на утврђење права својине на непокретностима, потраживање у новцу, предаје ствари или у извршење неке друге чинидбе, ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 100.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе. С обзиром да је тужба у овој правној ствари поднета 22.6.1998. године, да је вредност предмета спора износила на дан подношења тужбе 15.000,00 динара што је представљало противвредност 2.500 ДМ или 1.278,23 евра односно вредност спора није прелазила износ од 100.000 евра, то произилази да је основни суд надлежан да поступа у овој правној ствари.

У првостепеном поступку је утврђено да су тужиља „АА“ и тужени „ББ“ закључили брак дана 16.05.1981. године који је разведен пресудом Општинског суда у Чачку П.бр. ... од 29.03.1997. године, која је исправљена решењем од 30.06.1998. године у погледу датума закључења брака. У браку имају двоје деце и то сина „ВВ“, рођеног 1981. године и ћерку „ГГ“ рођену 1984. године. Након закључења брака тужиља и тужени „ББ“ су живели на имању туженикових родитеља у ... а 1988. године су се уселили у кућу у Тужиља је била запослена у предузећу ... од 04.05.1981. године до 09.04.1990. године када је отворила адвокатску канцеларију, а у току 1992. године основана је Агенција за промет некретнина ... за које је тужиља обезбедила услове за рад с тим што се агенција водила на треће лице. Тужиља је 1990. почела са радом на регистрацији приватних предузећа код Трговинског суда Краљево, а што је наставила да ради и као адвокат. Тужени је од оснивања брачне заједнице

до 1983. године радио у предузећу ... затим у предузећу ..., уговорној организацији ... и у предузећу ... до пролећа 1990. године када је основао приватно предузеће Тужила је водила кућне послове и бринула се о деци уз мању помоћ туженикове мајке у време када су живели у ... а потом су јој помоћ пружали мајка и баба након пресељења у Предузеће ... је од почетка добро и профитабилно радило у чему су странке биле сагласне те после периода инфлације у каси предузећа је постојао девизни износ од 800.000 до 1.000.000 ДМ.

Првостепени суд је утврдио да је фактички брачна заједница странака престала 23.11.1996. године да би потом брак био разведен пресудом Општинског суда у Чачку П1. ... од 29.03.1997. године. Дана 24.10.1993. године тужила је сачинила признаницу у којој наводи да је тог дана узела од „ББ“ свог супруга 40.000 ДМ ради куповине стана а што представља износ који му је предала по основу личне зараде, те да због личног мира и мира деце је сагласна да ништа више не потражује од своје брачне тековине а посебно од имовине предузећа ... чији је власник њен супруг а да се деца повере „ББ“ или њој у зависности од њиховог опредељења. У изјави опозив признанице од 24.10.2003. године стоји да „АА“ поменути признаницу ставља ван снаге у целости јер није резултат истине да је примила 40.000 ДМ од „ББ“ за куповину стана како јој је „ББ“ диктирао те опозива изјаву да се одриче брачне тековине по основима имовине ... јер је признаница написана и потписана услед претњи да никада неће видети децу и то у присуству деце с обзиром да их је „ББ“ све малтретирао, вређао и претио. Опозив признанице тужила је потписала дана 25.10.1993. године у доњем левом углу док се у десном доњем углу налази печат предузећа

По оцени првостепеног суда признаница од 24.10.2003. године има карактер једностраног акта и једностране изјаве тужиле а не споразум између тужиле и туженог „ББ“ који тај документ није ни потписао јер споразум у материјално правном смислу представља двострани правни посао који производи одређено правно дејство. Осим тога, признаница ако се изузме признање тужиле да је дана 24.10.2003. године узела од „ББ“ свог супруга 40.000 ДМ који новац му је предала по основу личне зараде ради куповине стана и изјаве да више ништа од своје брачне куповине неће потраживати не садржи ниједан податак о стварима и правима које чине заједничку имовину, о сагласној и слободној вољи супружника да изврше деобу заједничке имовине и на начин деобе мада споразум о деоби заједничке имовине мора бити јасан и изричит.

Наиме, стављање акцента на обезбеђивање личног мира и мира деци, одрицања од потраживања једино у односу на имовину предузећа ... чији је власник „ББ“ представља јасну потврду навода тужиле да је признаницу написала само да би смирила тренутну агресију свог супруга а не да би се истим поделила заједничка имовина. Одредбом чл. 327 Закона о браку и породичним односима који је важио у моменту сачињавања признанице од 24.10.2003. године за коју тужени тврди да представља споразум о подели брачне тековине странака, прописано је да брачни другови могу у свако доба споразумно извршити деобу заједничке имовине између осталог одређивањем сувласничких удела у тој имовини. Споразум о деоби мора бити сачињен у писменој форми. Према чл. 179 Породичног закона који се на основу чл. 357 став 1 и 3. у вези става 1. примењује у конкретном случају супружници морају да закључују споразум о деоби заједничке имовине. Имајући у виду наведене законске одредбе и саму садржину околности под којима је признаница потписана то првостепени суд налази да признаница нема никаквог доказа у поступку за деобу заједничке имовине странака.

Предметном тужбом тужиља је тражила да је власник на $\frac{1}{4}$ стамбеног пословног објекта у улици ... у ... по основу брачне тековине што су јој тужени „ББ“ и „ДД“ дужни ово право признати. Наиме, по уговору о купопродаји који је закључен 1986. године између продавца „ЂЂ“ и купаца „ББ“ и „ДД“ купци су купили по $\frac{1}{2}$ стамбене зграде од 85 м² која се налази на кп.бр. ... КО ... и право коришћења на идеалном делу од 100/658 од кп.бр. ... КО ... чија укупна површина 65 ари. Према уверењу РГЗ СКН ... кп.бр. ... КО ... уписана је у А листу који се састоји од ЗК тела 1 кућиште и двориште површине 6.585 м² и ЗК тела 5 кућа број 1 у улици ... на кп.бр. ... а дана 19. фебруара 1995. године под бројем ДН ... укњижено је право власништва на ЗК тело V у корист „ББ“ $\frac{1}{2}$ и „ДД“ $\frac{1}{2}$. Вештак геодетске струке је констатовао да је пословно стамбени објекат у ... сада у књигама катастра означен као објекат број 2 укупна површина парцеле 5127 износи 65,80 ари а бруто површина под објектом 120 м² те као сукорисници на заједничком уделу на парцели ... уписани су „ДД“, „ББ“ из ..., „ЕЕ“ и „ЖЖ“ обоје из У време куповине објекат је био стамбени величине трособног стана у површини од 80,70 м² плус помоћни простор и подрум површине 7,18 м². „ББ“ и „ДД“ су 03.10.2007. године добили дозволу надлежних органа за реконструкцију, адаптацију и доградњу и то доградња у приземљу и подруму укупне нове површине 87,61 м², надзиђивање нове етажне, поткровља површине 156,05 м² тако да према изведеном стању постоји четворособан стан у приземљу и поткровљу површине 174,52 м², подрум површине 33,42 м², приземље и пословни простор површине 123,60 м² што укупно износи 331,60 м². Дана 13.11.2003. године поднета је пријава за легализацију на 405,71 м² стамбено пословног простора.

Првостепени суд налази да је на основу предуговора о купопродаји који је „ББ“ закључио као физичко лице, чињенице да је 19.02.1995. године исти укњижен као власник куће у делу од $\frac{1}{2}$ идеалне и да су странке живе у брачној заједници до 23.11.1994. године а у одсуству доказа од стране туженог да је средства за исплату свог дела обезбедио из посебне имовине, налази да $\frac{1}{2}$ објекта у ... у стању у коме се објекат налазио у време куповине представља заједничку имовину коју су странке стекле радом у току трајања заједнице живота у браку а сходно чл. 171 у вези чл. 176 став 2 Породичног закона. Објекат је након развода брака странака реновиран, адаптиран и дограђен и сада има површину од 405,61 м², а тужиља није доказала те је терет доказивања на њој, колико износи њено учешће у накнадно изведеним радовима. При том налази да странке нису предложиле доказе на околност у којој мери је увећана вредност објекта у ..., радовима који су изведени после фактичког престанка заједнице живота тужиље и туженог, али је тужени као парнична странка изјавио да је на тај начин вредност његове идеалне половине смањена за најмање 20%, што тужиља није оспорила. Првостепени суд налази да својински део туженог у односу на сада постојећи објекат у улици ... у ..., имајући у виду улагање у току брака са тужиљом и увећану површину и вредност објекта после престанка брака износи $\frac{1}{2}$ или 50/100 идеалних делова, умањено за 20% или 20/100 идеалних делова, што даје математички резултат од 30/100 идеалних делова. Значи, заједничку имовину странака чини право сусвојине од 30/100 идеалних делова од сада постојећег објекта. Осим тога, и право заједничког коришћења дела кп.бр. ... КО ..., који је у јавним књигама означен као део број 2, а на терену је посебно издвојен у обиму од 30/100 идеалних делова.

Имајући у виду одредбе чл. 180 ст. 2 и 4 Породичног закона, првостепени суд налази да је тужилин удео на стицање куће у ... једнак уделу туженог или износи $\frac{1}{2}$ од 30/100 идеалних делова куће и земљишта, односно 15/100 идеалних делова, преосталих 35/100 идеалних делова до $\frac{1}{2}$ чини сувласнички део од 15/100 идеалних делова које је

тужени стекао у току трајања заједнице живота са тужиљом и 20/100 идеалних делова које је тужени као физичко лице стекао радом на адаптацији и доградњи након престанка заједнице живота са тужиљом. Једну половину или 50/100 идеалних делова од пословног стамбеног објекта и земљишта у ... у ..., представља имовину предузећа ... у ликвидацији као правног следбеника предузећа

Овакав закључак првостепеног суда се не може прихватити као правилан, јер је заснован на погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању, што је имало за последицу погрешну примену материјалног права.

Наиме, према чл. 175 Породичног закона ако је после престанка заједнице живота у браку дошло до увећања вредности заједничке имовине сваки супружник има право на потраживање у новцу, односно право на удео увећане вредности сразмерно свом доприносу. У конкретном случају произилази да је брак странака разведен 1997. године, односно да је фактички престао 23.11.1996. године, а да је разведен правноснажном пресудом Општинског суда у Чачку 1997. године. Тужени „ВВ“ је након фактичког престанка брачне заједнице и након што је брак правноснажно разведен, започео са адаптацијом, реконструкцијом и доградњом пословно-стамбеног објекта у Првостепени суд не даје разлоге да ли је тужиља дала сагласност да се врши адаптација реконструкција и доградња, будући да се ради о објекту на коме су странке имале право заједничке својине јер је стицан током брачне заједнице странака. Уколико тужиља није дала сагласност у том случају тужени „ББ“ би могао само истицати облигационо - правни захтев поводом радова које је извео а не може стећи право својине на већем уделу на овој непокретности. Са изнетих разлога је укинута првостепена пресуда под ставом 1 и 2.

Под ставом 2 је потврђена одлука првостепеног суда под ставом 3 а којим је одлучено о тужбеном захтеву тужиље којим је тражила да јој тужени „ББ“ исплати $\frac{1}{2}$ новчане противвредности свог валоризованог оснивачког улога у предузећу ... у износу од 2.000,00 динара. Првостепени суд утврђује да је предузеће ... основано 16.04.1990. године а регистровано код Трговинског суда у Краљеву 08.05.1990. године те је као оснивач предузећа уписан „ББ“ из ... са оснивачким улогом од 5.000,00 динара. Предузеће ... је 05.01.1995. године пререгистровано у Предузеће за производњу промет и услуга ... а истовремено са променом статуса уписана је и промена оснивача тако што су уписани „ВВ“ и „ГГ“ деца странака са оснивачким улозима од по 2.000,00 динара док је за оснивача „ББ“ уписан ревалоризовани износ оснивачког капитала од 4.000,00 динара на дан 31.12.1994. године. Решењем АПР Београд од 19.05.2005. године ... је преведен у регистар привредних субјеката а као оснивачи су регистровани „ВВ“ и „ГГ“ са унетим капиталом од 01.01.1995. године од по 2.000,00 динара удео од по 2% а „ББ“ са уплаћеним капиталом од 01.01.1995. године од 2.108.000,00 динара удео од 96%. Решењем АПР од 22.05.2006. године по основу уговора Ов.бр. ... од 18.05.2006. године између оснивача „ББ“, „ВВ“ и „ГГ“ извршена је промена капитала друштва и удео оснивача тако да удео „ВВ“ и „ГГ“ је смањен на по 0,81% а удео „ББ“ повећан на 98,38%. Налазом вештака утврђено је да висина оснивачког улога унетог од стране „ББ“ у ... које је регистровано 05.01.1995. године износи 2.108.000,00 динара док висина оснивачког улога „ВВ“ и „ГГ“ износи по 17.257,68 динара које вредности су дате на дан 31.12.1994. године. На основу одлуке „ББ“ у функцији Скупштине друштва од 01.09.2012. године дошло је до покретања поступка ликвидације над привредним субјектом ... који је у току.

Првостепени суд налази да новчани оснивачки улог туженог „ББ“ у ... који је основан 16.04.1990. године износи 5.000,00 динара тадашњих што ревалоризовано на дан 31.12.1994. године износи 4.000,00 динара. Новчана средства која је унео „ББ“ као оснивачки улог у предузеће ... представљају заједничку имовину странака. Значи, заједничка имовина тужиле и туженог постала је својина предузећа а од тренутка уношења у предузеће чиме се на тој имовини искључују власничка права како улагача тако и његовог брачног друга. Уписом оснивања ... у регистар Трговинског суда наступила су правна дејства оснивачког акта сходно чл. 5 и 50 тада важећег Закона о предузећима и то стицање правног субјективитета новооснованог предузећа а затим стицање власничких права тог предузећа на унетом оснивачком улогу од стране туженог „ББ“. Осим тога, и према чл. 151 и чл. 152 Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/11, 99/11 и 83/14) улози чланова друштва чине имовину друштва те тужиле према туженом „ББ“ као оснивачу - улагачу заједничке имовине унете у предузеће као оснивачки улог може имати само облигационо правни захтев у висини која одговара њеном доприносу у стицању уложених средстава а који по становишту суда износи 50%.

При том првостепени суд налази да поред оснивачког улога „ББ“ у ... од 5.000,00 динара односно 4.000,00 динара на дан 31.12.1994. године заједничку имовину странака чине и оснивачки улози заједничке деце странака по 2.000,00 динара у трочлано друштво ... које је регистровано 01.01.1995. године јер су деца странака „ВВ“ и „ГГ“ били тада малолетни и нису имали сопствене приходе. С обзиром да је удео тужиле у стицању заједничке имовине 50% то је тужиле признато право на исплату $\frac{1}{2}$ новчане противвредности поменутих оснивачких улога „ББ“, „ВВ“ и „ГГ“ који на дан 01.01.1995. године укупно износила 8.000,00 динара а $\frac{1}{2}$ 4.000,00 динара. При том првостепени суд налази да је тужени „ББ“ располагао заједничким средствима странака из брачне заједнице на тај начин што их је унео у предузеће у виду оснивачког улога те га је обавезао да тужиле исплати 2.000,00 динара са законском затезном каматом од 04.01.1995. године. Преостали досуђени износ од 2.000,00 динара ближе наведен у ставу 3. првостепене одлуке представља оснивачки улог деце странака, тужених „ВВ“ и „ГГ“ у ком делу није било жалбе од стране истих тужених.

Другостепени суд налази да је првостепени суд правилно одлучио када је утврдио да оснивачки улог тужиле и туженог „ББ“ који је унет у предузеће чини новчани износ од 4.000,00 динара на дан 4.1.1995. године будући да је овај оснивачки улог уплаћен у време када су странке биле у браку. Наиме, брачни друг који није странка у оснивачком уговору или учесник одлуке о оснивању не може стећи ни управљачка ни имовинска права према друштву. Међутим, он може бити титулар права заједничке својине на имовини коју је као свој улог унео у друштво његов брачни друг. Тужиле не може истицати стварно правни захтев поводом овог оснивачког улога, али може истицати облигационо правни захтев како то правилно налази и првостепени суд. Наиме, новац из заједничке имовине унет у друштво као оснивачки улог једног брачног друга постају власништво друштва. Због тога се према другом брачном другу улагачу – члану друштва конституише облигациони захтев другог супруга у висини адекватне вредности те имовине. С обзиром да су удели странака у браку подједнаки а имајући у виду њихове доприносе током стицања у браку то је тужени у обавези да исплати тужиле износ од 2.000,00 динара што представља половину оснивачког улога у предузеће

Неосновани су жалбени наводи тужиле да ствари намењене деци странака туженима „ВВ“ и „ГГ“ нпр. оснивачки улог у ... од по 2% који су деца имала а које је тужени у току брака умањивао деци на по 0,81 % нису издвојени из заједничке имовине јер тај део припада родитељу коме је дете поверено после развода. Наиме, ради се о оснивачком улогу деце странака а тужилца није активно легитимисана да тражи њихове улоге.

Неприхватљиви су жалбени наводи туженог „ББ“ да је договор и исплата оснивачког улога у ... извршена 1993. године при деоби брачне тековине поводом које је сачињена и признаница. Наиме, другостепени суд прихвата разлоге првостепеног суда да између брачних другова – тужиле и туженог „ББ“ није извршена деоба брачне тековине те да признаница не садржи све податке о стварима и правима који чине заједничку имовину, о сагласној и слободној вољи супружника да изврше деобу и о начину деобе.

Првостепени суд је под ставом 4 одбио тужбени захтев којим је тужилца тражила да јој тужени „ББ“ исплати новчану противвредност оснивачког улога –удела у предузеће ... у износу од још 1.050.000,00 динара са законском затезном каматом од 4.1.1995 године. Наиме, из извештаја комисије од 3.1.1995. године о преузимању неновчаних средстава тј. оснивачког улога оснивача „ББ“ обухваћени су к.п. ... по уговору број ... од 30.8.1994. године, грађевински објекти на к.п. ..., портирница и трафика набављене по рачунима из 1994. године, опрема, материјална улагања у припреми (у магацин трговине, у израду надстрешнице и за управну зграду) као и материјал у укупном износу од 2.108.000,00 динара. С обзиром да је капитал инокосног власника „ББ“ унет као оснивачки улог у предузеће ... које је 5.1.1995. године регистровано у Привредном суду у Краљеву као ДОО а настало је пререгистрацијом предузећа и да у себи садржи спецификацију имовине која је стечена пословањем предузећа од 1990. године до краја 1994. године то овај износ не представља заједничку имовину тужиле и туженог. Произилази да се ради о имовини стеченој пословањем предузећа ... у периоду од 1990. до краја 1994. године те да наведени оснивачки капитал не потиче из заједничке имовине странака. При том се тужилца током поступка изјаснила да и она има учешће у раду предузећа ... кроз заједнички оснивачки улог и то физичким радом, давањем новца од личне зараде, кроз бригу о кући и деци да би тужени „ББ“ могао потпуно да се посвети предузећу али првостепени суд налази да тужилца није приложила доказе на околности вредновања овакве врсте ангажовања а у којој мери је допринела пословању предузећа С обзиром да је терет доказивања на тужилци а сходно чл. 223 ЗПП, то је у овом делу одбијен тужбени захтев тужиле.

Овакав закључак првостепеног суда се за сада не може прихватити као правилан а имајући у виду одредбе чл. 180 став 1 Породичног закона по коме се предпоставља да су удели брачних другова подједнаки док се супротно не докаже. Наиме, према члану 5 уговора о усклађивању статуса предузећа са Законом као и о међусобним обавезама према друштву, правима у друштву и управљању друштвом који је оверен код Општинског суда у Чачку под Ов. ... од 18.5.2006 године се констатује које оснивачке улоге су уложили оснивачи у предузеће По члану 5 уговора оснивач „ББ“ улаже оснивачки улог - неновчана средства а по списку вредности 2.108.000 динара на дан 01.01.1995. године. Произилази да је „ББ“ као физичко лице уложио оснивачки капитал у новоосновано предузеће и то у време док је био у брачној заједници са тужилцом. Имајући у виду наведене писмене доказе које првостепени суд није ценио и анализирао то ће поновном поступку да на поуздан начин утврди да ли наведени улог представља брачну тековину.

Под ставом 5. првостепени суд је правилно одбио тужбени захтев тужиље који је тражила да јој тужени „ВВ“, „ГГ“ и „ДД“ у ликвидацији плате солидарно износ од 1.054.000,00 динара с обзиром да они нису пасивно легитимисани јер се исплата удела брачног друга у оснивачком улогу његовог супружника у предузеће може тражити само од супружника а не и од трећих лица имајући у виду одредбе чл. 177 Породичног закона.

Под ставом 6 првостепени суд је одбацио тужбу тужиље којом је тражила да се утврди према туженицима да је она по основу стицања у брачној заједници са туженим суповерилац облигационог потраживања – права исплате новчане противвредности оснивачког улога који је унео, уписао и уплатио „ББ“ из заједничке имовине у предузеће ... у уделу од $\frac{1}{2}$ укупне вредности од оснивачког улога туженог „ББ“ који износи 2.108.000,00 динара на дан 01.01.1995. године. Наиме првостепени суд налази да се тужба за утврђење може поднети сходно чл. 188 ЗПП, да суд утврди постојање односно непостојање права или правног односа или истинитост односно неистинитост неке исправе. Тужба се може подићи када је то посебним прописима предвиђено, када тужилац има правни интерес да суд утврди постојање одн. непостојање неког спорног права или правног односа пре доспелости захтева за чинидбу из истог односа или истинитост или неистинитост неке исправе или када тужилац има неки други правни интерес. Утврђење се може тражити за право или однос у садашњости. Ако чинидба није доспела закон допушта тужбу за утврђење постојања или непостојања односа под условом да тужилац има правни интерес да се неизвесност отклони пре наступања доспелости. Првостепени суд налази да тужиља нема правни интерес за вођење парнице по овој тужби будући да има могућности да своје право остварује кондемпнаторном тужбом .

Неосновани су жалбени наводи тужиље да није било места примени чл. 188 ЗПП, односно да није требало тужбу одбацивати већ мериторно одлучити о постављеном тужбеном захтеву тужиље. Наиме, другостепени суд налази да је првостепени суд правилном применом одредбе чл. 188 ЗПП одбацио тужбу тужиље. При том не стоје жалбени наводи тужиље да је поводом одбачаја тужбе требало одлучити решењем а не пресудом. Ово са разлога што је првостепени суд одлучујући у овој правној ствари једном одлуком мериторно одлучио о једном делу тужбеног захтева а истом одлуком одбацио тужбу поводом једног тужбеног захтева те одлучивање на овај начин не представља битну повреду одредаба парничног поступка из чл. 361 став 2 тачка 12 ЗПП како то тужиља истиче.

Под ставом 7 првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди према туженицима „ББ“ и „ДД“ у ликвидацији да је апсолутно ништав уговор о купопродаји закључен између тужених оверен пред Општинским судом у Чачку под Ов.бр. ..., дана 26.01.1999. године и то у делу којим је тужени „ББ“ располагао заједничком имовином $\frac{1}{2}$ идеалне куће у површини од 200 м² уписане у листу непокретности бр. ... КО ..., тако што је отуђио предузећу ..., $\frac{1}{4}$ идеалну непокретности викенд куће на ... означен као објекат 19 на кп.бр. ... КО ..., сада кп.бр. ... КО ..., што су туженици дужни да признају као неоснован. Првостепени суд утврђује да је уговором о купопродаји који је оверен код Општинског суда у Чачку под Ов.бр. ... од 29.10.1997. године продавац „ЗЗ“ из ... продала предузећу ... $\frac{1}{2}$ идеалну куће од 70 м² на ..., постојећој на катастарској парцели ... КО ... а за купопродајну цену 40.000 ДМ. У уговору о купопродаји који је оверен код Општинског суда у Чачку под Ов.бр. ... дана 28.01.1999. године продавац „ББ“ пренео је предузећу ... идеалну половину куће, површине 200 м², која се налази на ... у туристичком подручју на кп. бр. ... КО ... у површини од 400 м². У ставу два се констатује да продавац остаје

сувласник на $\frac{1}{4}$ идеалној непокретности док купац постаје сувласник у делу $\frac{3}{4}$. Решењем Министарства финансија РС од 25.01.1999. године одобрено је „ББ“ и ... закључење уговора о купопродаји $\frac{1}{2}$ куће кп. бр. ... КО У листу непокретности број ... кат. парцела ... је уписана као земљиште под 49 објеката и шуме I, II и IV класе површине 42.48,14 ха на Републику Србију са правом коришћења ЈП Национални парк ... из На објекту број 19 викенд куће спратности ПО + ПР+1 + ПК и даље је као држалац уписан ... са теретом да је објекат изграђен без грађевинске дозволе. Првостепени суд налази да исти објекат на ... не представља заједничку имовину странака сходно члану 171 став 1 Породичног закона, јер је уговор о купопродаји $\frac{1}{2}$ предметног објекта између ранијег власника и продавца „ЕЕ“ и предузећа ... закључен дана 29.10.1997. године тј. скоро годину дана после фактичког прекида брачне заједнице између тужиље и туженог, а тужиља није пружила доказе на околност да је купопродајна цена и њен део исплаћен из током брачне заједнице странака . При том првостепени суд налази да је битна околност то што је у листу непокретности број ... КО ... као држалац на објекту број 19 викенд кући уписано предузеће ... које је како тужиља признаје у поднеску од 06.10.2009. године обезбедило средства за прављење куће. С обзиром да се не може утврђивати право својине на имовини предузећа као што су земљиште, зграде опрема и др., то ни брачни друг не може тражити издвајање ствари из имовине предузећа и предаје у државину. Имајући у виду наведене чињенице одбијен је под ставом 8. тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди према туженицима „ББ“ и „ДД“ у ликвидацији да је тужиља по основу стицања у брачној заједници са туженим власник у делу од $\frac{1}{4}$ куће на кп. бр. ... КО

Неосновани су жалбени наводи тужиље да је „ЕЕ“ била власник куће на ... и да је продала туженом „ББ“ 70 м² за време трајања брака када је кућа и исплаћена али да упис није извршен код надлежних органа. Наиме, поводом наведених жалбених навода тужиља није приложила доказе током поступка а терет доказивања је био на њој сходно чл. 223 ЗПП. При том је првостепени суд утврдио да је „ЕЕ“ продала туженом $\frac{1}{2}$ куће на ... по уговору који је оверен код суда под Ов. ... а $\frac{1}{2}$ исте куће је продала предузећу ... по уговору који је оверен код суда под Ов. ... тј. после престанка брачне заједнице тужиље и туженог .

Под ставом 9. првостепени суд се правилно огласио стварно ненадлежним по тужби тужиље којом је тражила да се утврди према туженицима „ББ“, као правном следбенику Компаније ... из ... и Предузећу ..., као правном следбенику Предузећа ..., да је тужиља као члан и сувласник Компаније ... из ... која је брисана из регистра, правни следбеник брисане Компаније ... из ... и сувласник над имовином ове компаније у износу од 50% који одговара њеном сувласничком уделу у основном капиталу и по том основу суповерилац на облигационом потраживању – праву накнаде новчане противвредности удела оснивачког улога од 50% који је уписала и унела сувласничка компанија ... из ... у предузећу ..., што су тужиоци дужни да признају и обавезују се да тужиљи као правном следбенику брисане компаније ... из ..., сада суповериоцу исплате солидарно новчану противвредност цене унетог и уписаног сувласничког удела Компаније ... из ... у мешовитом предузећу ... у износу од 120.364,67 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан 31.12.2009. године са каматом по стопи коју прописује ЕЦБ почев од 31.12.2009. године.

Наиме, спор поводом оснивачког улога по својој природи је статусни спор па је за такву врсту спорова надлежан привредни суд у смислу чл. 25 Закона о уређењу судова. Ово са разлога, јер је Привредни суд стварно надлежан за решавање свих спорова који произилазе

из Закона о привредном друштву, осим ако овим законом није друкчије одређено, и то без обзира на својство странака, дакле и када је тужилац физичко лице. При том треба имати у виду да тужилца своје потраживање заснива на чињеници да је она била члан и сувласник компаније ... из ..., а не по основу брачне тековине са туженим „ББ“.

Под ставом 10. првостепени суд се правилно огласио стварно ненадлежним по тужби тужилце да се утврди према туженима „ББ“ као правном следбенику уделичара ... из ... и ПППУ ..., сада у ликвидацији, као правном следбенику Предузећа за услуге ..., да је тужилца као правни следбеник брисаног уделичара ... из ... суповерилац удела од 50% на облигационом потраживању, праву исплате на име нераспоређене и неисплаћене добити по основу сувласништва над уделичаром ... из ..., коју добит је остварио као уделичар и оснивач у мешовитом предузећу ..., чији је правни следбеник Предузеће ... сад у ликвидацији у износу од 31.701.910,00 динара, што су туженици дужни да признају тужилци, па се обавезују исти туженици, да тужилци солидарно исплате на име сразмерног удела у нераспоређеној и неисплаћеној добити износ од 15.850.955,00 динара са законском затезном каматом од 01.01.2010. године. Наиме, тужилца и тужени су били сувласници компаније ... из ... у делу од по 50% а иста је основана ради увоза опреме из Аустрије. Из јединствене царинске исправе од 31.05.1995 године произилази да је ... из ... пошиљалац машине за избацивање млаза са пратећом опремом марке „Woma“ а прималац машине ..., да је цена робе 449.524 ДМ а основ увоза решење УП бр.08/14-14448/1 од 14.4.1995 године којим је одобрен уговор о оснивању мешовитог предузећаСвој захтев тужилца заснива на чињеници да је девизна средства за набавку опреме од 450.000 ДМ она обезбедила од зараде у адвокатури док тужени истиче да је новац обезбедило предузеће

Произилази да тужилца своје потраживање заснива на име неисплаћене добити по основу свог сувласништва над уделичаром ... из Другостепени суд налази да се првостепени суд правилно огласио стварно ненадлежним у овој правној ствари. Наиме, за суђење у спору између физичких лица као суоснивача предузећа ради исплате неисплаћене добити (профита) стварно је надлежан привредни суд а не основни суд, јер је реч о спору у вези статуса који произилази из уговора о оснивању. Значи, у конкретном случају се ради о спору између суоснивача предузећа по основу уговора о оснивању а предмет тужбеног захтева је неисплаћена добит. Ради се о спору у вези са статусом који се решава у складу са одредбама Закона о привредним друштвима.

Неприхватљиви су жалбени наводи тужилце да је исти суд стварно надлежан да поступа, да ликвидација представља престанак правног субјективитета једног правног лица у ситуацији када нема разлога за стечај, који поступак је регулисан чл. 347-365 Закона о привредним друштвима док за брисање неактивног привредног субјект из регистра привредних субјеката (што је овде случај) нема спроведеног одговарајућег поступка. По наводима жалбе треба поступити по аналогији и применити Закон о привредним друштвима који регулише расподелу имовине привредног друштва преосталог након ликвидације и преосталу имовину после измирења потраживања поверилаца расподелити ортацима, члановима и акционарима. Наиме, имајући у виду да је за решење предметне правне ствари надлежан привредни суд а сходно чл. 25 Закона о уређењу судова, то су ови жалбени наводи тужилце без утицаја за одлучивање.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер иста зависи од коначног одлучивања по тужбеном захтеву тужилце.

Са изнетих разлога а сходно чл. 375 и 377 ЗПП (Службени гласник РС“, број 125/04 и 111/09) одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Смиљана Ристић с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Алексић**